

APPENDIX 1 Questionnaire Fitness Check NL DEF 1505

References mentioned in questionnaire and other relevant references

Websites

- Habitats Directive Reports:
http://bd.eionet.europa.eu/activities/Reporting/Article_17/Reports_2013/
- Birds Directive Reports:
http://bd.eionet.europa.eu/activities/Reporting/Article_12/Reports_2013/
- Ministry of Economic affairs (Dutch only): official site national government on Natura 2000
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=natura2000>
- Ministry of Economic affairs (English – brief information):
<http://www.government.nl/issues/nature-and-biodiversity/natura-2000>
- Regiebureau Natura 2000: progress implementation and guidance documents (Dutch only) (national and regional government): <http://www.natura2000.nl/>
- Programmatic Approach Nitrogen (Dutch only): <http://pas.natura2000.nl>
- Environmental Data Compendium, on-line documentation (Dutch only):
<http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/>
- Dutch government vision on nature: <http://www.government.nl/issues/nature-and-biodiversity/government-vision-on-nature>

Literature

- Adviescommissie VVBI, 2012. Samenloop natuurbescherming, infrastructuur, gebiedsontwikkeling en agrarische sector.
- Adviesgroep Huys, 2009. Meer dynamiek bij de uitvoering van nationale en Europese natuurwetgeving. Perspectief van een programmatische aanpak (gericht op stikstof problematiek).
- Aggenbach C.J.S. (red.), 2005. Knelpunten en kansanalyse Natura 2000 gebieden. Kiwa/EGG-consult, Nieuwegein.
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=kiwaachterkanten>
- Algemene Rekenkamer, 2014. Compensatie van schade aan natuurgebieden. Vervolgonderzoek naar de bescherming van natuurgebieden. Den Haag, april 2014.
<http://www.rekenkamer.nl/dsresource?objectid=17923&type=org>
- Anonymus, 2013. Hoofdlijnenakkoord Ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland.
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/09/18/kamerbrief-natuurpact.html>
- Arnouts, R.C.M. & F.H. Kistenkas (2011). [De deur klemt; Nederland op slot door Natura 2000: de discussie ontrafeld](#), WOt-paper 7. WOT Natuur & Milieu, Wageningen
- Arnouts, R.C.M. & F.H. Kistenkas (2011). [Nederland op slot door Natura 2000: de discussie, ontrafeld. Bijlage bij WOt-paper 7 – De deur klemt](#), WOt-werkdocument 236. WOT Natuur & Milieu, Wageningen
- Backes & Rotmeijer, 2002. Soortenbescherming in Nederland.
- Backes et al., 2011. Zie PBL, 2011.
- Baptist et al., 2012. [Een ruimere jas voor natuurontwikkeling in de Waddenzee: casus Afsluitdijk](#).
- Bastmeijer & Verschuuren, 2003. [Knelpunten bij de uitvoering van de natuurbeschermingswetgeving in Nederland](#). Onderzoek in het kader van het IBO Vogel- en Habitatrichtlijnen
- Bastmeijer C.J. & K. Willems, 2010. 'Robuust, verbonden en... beschermd'. Past een klimaatbestendig natuurbeleid met aandacht voor 'wilde natuur'-beleving in het juridische

- Natura 2000-jasje?. In: C.W. Backes, C.J. Bastmeijer, M E.A. Broekmeyer, I.M.A. Heitkönig, A.E.M. Ninaber, M.A. Poortinga, E. Smidt, M. van Veen, K. Willems & H.E. Woldendorp, 2010. Natuur(lijk) met recht beschermd: bouwstenen voor een effectieve en hanteerbare natuurbescherming. Publicatie van de Vereniging voor Milieurecht. Boom Juridische uitgevers, Den Haag.
- Bastmeijer, C.J., M.K. de Bruin & J.M. Verschuuren, 2011. [Internationaal natuurbeschermingsrecht: inspiratie voor de nationale wetgever?](#) Eindrapport oktober 2007. Universiteit van Tilburg.
  - Beunen, R., 2010. The governance of nature. How nature conservation ambitions have been dashed in planning practices. Phd-thesis Wageningen University. <http://edepot.wur.nl/15808>
  - Beunen, R., K. van Asscheb & M. Duineveldc, 2013. [Performing failure in conservation policy: The implementation of European Union directives in the Netherlands.](#), Land Use Policy Volume 31, March 2013, Pages 280–288.
  - Bex, P.M.H.H., R.E. Blank & K.P. van den Berg, 2011. [Regeldruk Wet natuur. Inzicht in de wijze waarop de regeldruk verandert door het conceptwetsvoorstel Wet natuur.](#) Eindrapportage. SIRA consultanting, Nieuwegein.
  - Bijlsma et al., 2012. Samenvoeging Natura 2000-gebieden: Juridische, bestuurlijk en ecologische (on)mogelijkheden, kansen en risico's. <http://edepot.wur.nl/249622>
  - Bijlsma, R.J., J.A.M. Janssen, E.J. Weeda & J.H.J. Schaminée (2014). Habitattypen in Nederland. Referentiewaarden voor area en range. WOt-rapport 125. WOT Natuur & Milieu - Wageningen UR, Wageningen (in prep.)
  - Bijlsma, R.J., J.A.M. Janssen, F.G.W.A. Ottburg, C.A.M. van Swaay & E.J. Weeda, 2014. Evaluatie Natura 2000-doelen (deel I); Een oriënterende studie naar de haalbaarheid van gunstige referentiewaarden. Wageningen, Alterra Wageningen UR (University & Research centre)/De Vlinderstichting. Alterra-rapport (intern document).
  - Boer, T.A. de, A.T. de Blaeij, B.H.M. Elands, H.C.M. de Bakker, C.S.A. van Koppen & A.E. Buijs (2014). Public support base for nature and nature policy in 2013. Wageningen, Statutory Research Tasks Unit for Nature and the Environment, Wageningen UR. WOt-rapport 126. <http://content.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterrarapporten/AlterraRapport2334.pdf>
  - Bogaert, D. & J. Gersie, 2006. Recent nature policy dynamics in the Netherlands and in Flanders. In: B. Arts en P. Leroy (red.) 2006 Institutional dynamics in environmental governance (Dordrecht).
  - Bosman. W., T. Schippers, A. de Bruin & M. Glorius, 2011. Compensatie voor amfibieën, reptielen en vissen in de praktijk. Ravon Tijdschrift 40(13): 45-49
  - Bouwma, I. & C. Weebbers, 2012. Het onderhandelingsakkoord: reacties van de provincies toegelicht. Vakblad Natuur Bos Landschap 9 (1): 21-23.
  - Bouwma, I.M., J.A.M. Janssen, S.M. Hennekens, H. Kuipers, M.P.C.P. Paulissen, C.M. Niemeijer, M.F. Wallis de Vries, R. Pouwels, M.E. Sanders & M.J. Epe, (2009). [Realisatie landelijke doelen Vogel- en Habitatrichtlijn : een onderzoek naar de noodzaak voor aanvullende beleidsmaatregelen ter realisatie van de landelijke doelen van de Vogel- en Habitatrichtlijn](#) Wageningen: Alterra, (Alterra-rapport 1835)
  - Bouwma, I.M., W.A. Ozinga, T. van der Sluis, A.J. Griffioen, M. van der Veen & B. de Knegt, (2013). [Dutch nature conservation objectives from a European perspective.](#) Wageningen : Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, (WOt-werkdocument 310).
  - Bouwma. I.M., R. van Apeldoorn & D.A. Kamphorst, 2010. [Current practices in solving multiple use issues of Natura 2000 sites:](#) Conflict management strategies and participatory approaches. Alterra, Wageningen, the Netherlands.
  - Broekmeyer M. & M. Sanders, 2013. Keten dienstverlening natuur. Kansen, knelpunten en adviezen voor uitvoering natuurwetgeving. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2416. <http://edepot.wur.nl/263989>
  - Broekmeyer, M.E.A., J.J.C. Gijsen, A.F. de Savornin Lohman, H.M.P.M. Capelle, S.S.H. Ligthart & B.J.H. Koolstra, 2002. Bescherming van natuurgebieden: de afwegingskaders van het SGR en de Habitatrichtlijn in de praktijk. Wageningen: Natuurplanbureau, (Planbureaustudies 6) - p. 82. <http://edepot.wur.nl/28666>

- Broekmeyer, M.E.A., R.J.Bijlsma & W. Nieuwenhuizen (2011). Beschermde natuurmonumenten: stand van zaken 2010 en toekomstige bescherming. Wageningen : Alterra Wageningen UR, (Alterra-rapport 2132). <http://edepot.wur.nl/166503>
- Broekmeyer, M.E.A., A.J. Griffioen & D.A. Kamphorst (2008). Vergunningverlening Natuurbeschermingswet : een overzicht van aanvragen en besluiten art. 19D Natuurbeschermingswet 1998 sinds 1 oktober 2005 tot 31 juli 2008. Wageningen : Alterra, (Alterra-rapport 1748). <http://edepot.wur.nl/3050>
- Broekmeyer, M.E.A., M. Pleijte, *et al.*, 2015. Rapportage analyse cases-onderzoek implementatie Vogel- en Habitatrichtlijn. Alterra-rapport. *In preparation*
- Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G Schouwenberg, M.E. Sanders & R. Pouwels (2007). Synergie Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden; wat stuurt het beheer? Wageningen : WOT Natuur & Milieu, (Werkdocument / Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu 54). <http://edepot.wur.nl/26294>
- Buijs, A., F. Langers, T. Mattijssen & I. Salverda, 2012. Draagvlak in de energieke samenleving: van acceptatie naar betrokkenheid en legitimatie. (Support for nature in a dynamic society – from acceptance to involvement). Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2362. <http://edepot.wur.nl/238760>
- Buis, J., J.P. Verkaik & F. Dijs, 1991 Staatsbosbeheer 100 jaar; werken aan groen Nederland.
- Folkert, R. et al. (2014), [Beoordeling programmatische Aanpak Stikstof](#). De verwachte effecten voor natuur en vergunningverlening, Den Haag: PBL.
- Gaaff & Verburg, 2007. Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010' Government expenditure on land acquisition and nature development for the National Ecological Network (EHS) and expenditure for international biodiversity projects. WOt werkdocument 53.11. <http://edepot.wur.nl/29913>
- Hattum, T. van, C. Kwakernaak, T.P. van Tol, J. Roelsma, M.E.A. Broekmeyer, A.M. Schmidt, E.M. Hartgers & S.L. Nysingh, 2014. [Water en Natuur: Een mooi koppel!](#) Onderzoek naar de succesfactoren, belemmeringen en kansen voor het meekoppelen van water- en natuuropgaven. Wageningen, Alterra Wageningen UR (University & Research centre), Alterra-rapport 2533. 70 blz.; 1 fig.; 2 tab.; 32 ref.
- Henkens, R.J.H.G., M.E.A. Broekmeyer, A.G.M. Schotman, C.M. Goossen & R. Pouwels, 2012. Recreatie en Natuur: Kennis over effecten, kwetsbaarheid, handelingsperspectieven en monitoring van recreatie in Natura 2000-gebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2334. <http://edepot.wur.nl/238293>
- Jager, E.J., 2014. Gebiedsbescherming: rigoureuus of nee-tenzij? Een vergelijking van de juridische bescherming van de Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. Msc-thesis Universiteit van Nijmegen.
- Kalmthout, R. van & T. de Beer, 2013. [Kennis en houding van Nederlandse burgers ten aanzien van de nieuwe natuurvisie](#). Bureau Veldkamp, september 2013 Ref.nr: V6066 / 2013 (in Dutch only)
- Kamphorst, D.A.; Nieuwenhuizen, W.; Broekmeyer, M.E.A. & Kistenkas, F.H. (2011). Borging van de Ecologische Hoofdstructuur in bestemmingsplannen. Wageningen : Alterra, (Alterra-rapport 2123). <http://edepot.wur.nl/167344>
- Kistenkas, F.H., 2005. Integrating and interpreting the Habitats- and Birds Directives. Tilbrug Law Review [Volume 12, Issue 3](#), pages 255 – 265
- Kistenkas, F.H., 2013a. Van toetsing naar weging? Duurzame gebiedsontwikkeling en klimaatverandering. In: Landschap
- Kistenkas, F.H., 2013b. [Rethinking European nature conservation legislation](#): towards sustainable development. Journal for European Environmental and Planning Law (JEEPL) 10/1: 72-84
- Kistenkas, F.H., 2014a. Juridische aspecten van gebiedsgericht natuurbeleid (Natura 2000). Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-technical report 17.
- Kistenkas, F.H., 2014b. Reconsidering the habitats assessment. The compatibility of the habitats assessment with green infrastructure. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-paper 32. <http://edepot.wur.nl/328843>
- Kole, S.D.P, 2014. [Het beheerplan voor Natura 2000-gebieden](#): een effectief instrument voor natuurbescherming. Proefschrift Universiteit van Nijmegen.

- Lammers, W., 2003. Kerncijfers voor de IBO studie Vogel- en Habitatrichtlijn. RIVM report 408768001/2003.
- Leneman, H., M.J. Bogaardt & P. Roza, 2009. Costs of and public funds for Natura 2000 in the Netherlands, LEI rapport 2009-073. LEI-Wageningen UR. Den Haag. <http://edepot.wur.nl/14589>
- Leneman, H., R. Michels, P. van der Wielen, D. Oudendag, J. Helming, W. van Deursen & S. Reinhard, 2012. [Economisch perspectief van de PAS](#); Baten en kosten van de Programmatische Aanpak Stikstof in Natura 2000-gebieden. LEI-nota 12-070.
- Leneman, H. R. Michels, M. van Veen, P. van der Wielen, S. Reinhard & N. Polman. 2013. [Sociaaleconomisch perspectief van de PAS](#); sociaaleconomische effecten van de Programmatische Aanpak Stikstof. LEI-nota 13-041 41 p.
- Lensink, R., 2015. [Faunabeheerplan meeuwen havengebieden van Rotterdam, Dordrecht en Alblasserdam 2015-2019](#). Rapport nr. 14-146. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Mendelts, P. & L. Boerema, 2012. [Een ruimere jas voor Natura 2000?](#)
- Milieu- en Natuurplanbureau (MNP), 2000. [Natuurbalans 2000](#). Netherlands Environmental Assessment Agency (MNP), Bilthoven. (chapter 4.6.1)
- Milieu- en Natuurplanbureau (MNP), 2002. [Natuurbalans 2002](#). Netherlands Environmental Assessment Agency (MNP), Bilthoven. (chapter 8.2)
- Milieu- en Natuurplanbureau MNP (2005), [Natuurbalans 2005](#). Netherlands Environmental Assessment Agency (MNP), Bilthoven. <http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/408763002.pdf>
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, 2011. [Implementatie Natura 2000 in Nederland](#). Analyse naar aanleiding van het Regeerakkoord en de motie van der Staij c.s. naar nationale koppen, rek en ruimte in de Natura 2000-implementatie.
- Ministerie van Economische Zaken, 2014. 'The Natural Way Forward', Dutch government vision. <http://www.government.nl/issues/nature-and-biodiversity/government-vision-on-nature>
- Ministerie van Economische Zaken, 2015: "voortgangsrapportage Groot Project EHS en evaluatiekader Natuurpact" <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2015/03/24/kamerbrief-bij-voortgangsrapportage-groot-project-ehs-en-evaluatiekader-natuurpact.html>
- Ministerie van Economische zaken, Ministerie Infrastructuur en Milieu, 2015. [Plan MER-PAS deel 1](#).
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2003 "[Nederland op slot?](#) De Europese en Nederlandse natuurbeschermingswetgeving nader bezien. Eindrapportage" Interdepartementaal Beleidsonderzoek, 2002-2003, nr. 7.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2006. Natura 2000 doelendocument – and English summary: Targetsdocument. http://www.natura2000.nl/files/natura2000_targets.pdf
- Melman, T.C.P., Ozinga, W.A., Schotman, A.G.M., Sierdsema, H., Schrijver, R.A.M., Migchels, G. & Vogelzang, T.A. (2013) [Agrarische bedrijfsvoering en biodiversiteit : kansrijke gebieden, samenhang met bedrijfstypen, perspectieven](#). Alterra-rapport 2436. Wageningen
- Melman, Th.C.P., M. Hammers, J. Dekker, F.G.W.A. Ottburg, A. Cormont, G.A.J.M. Jagers op Akkerhuis, W.A. Ozinga & J. Clement, 2014. [Agrarisch natuurbeheer, potenties buiten de Ecologische Hoofdstructuur](#). Alterra rapport 2504. Wageningen
- Natuurbeschermingsraad, 1994. 'Waar een wil is, is een wet'. Advies van de Natuurbeschermingsraad over de verantwoordelijkheid van de overheid en de inzet van publiekrechtelijke middelen voor de bescherming van natuurgebieden.
- Netwerk Groene Bureaus, 2015. Experiences of Dutch consultancies with the Habitats and Birds Directive. Odijk. *In preparation*
- Neven, M.G.G. & F.H. Kistenkas, 2005. Streken vergeleken; hoofdlijnen imago, implementatie, interpretatie en integratie van Natura 2000 in Europees perspectief. Alterra Rapport 1222.2. <http://edepot.wur.nl/28137>

- Oltmer, K., E. Hees & C. Rougoor, 2010. Innovaties rond Natura 2000-gebieden; kansen en mogelijkheden voor agrarische bedrijven. LEI-rapport 2010-056. Wageningen UR, Den Haag. <http://edepot.wur.nl/149797>
- Oostenbrugge, R. van (2007) [Quick scan ecologische effecten natuurwetgeving](#). MNP-rapport 500402009/2007. MNP, Bilthoven.
- Ottburg, F.G.W.A. & C.A.M. van Swaay (2014). Habitatrichtlijnsoorten in Nederland. Gunstige referentiewaarden voor de populatieomvang en het range van soorten van bijlage II, IV en V van de Europese Habitatrichtlijn. WOt-rapport 124. WOT Natuur & Milieu - Wageningen UR, Wageningen (in druk)
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2010. (Vonk, M., C.C. Vos & D.C.J. van der Hoek). [Adaptatiestrategie voor een klimaatbestendige natuur](#). PBL-publicatienummer: 500078002
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2010. [Balans van de Leefomgeving 2010](#). PBL publication nr. 5000206001.
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2011. (C.W. Backes, M.P. van Veen, B.A. Beijen, A.A. Freriks, D.C.J. van der Hoek & A.L. Gerritsen). [Natura 2000 in Nederland. Juridische ruimte, natuurdoelen en beheerplanprocessen](#). PBL-publicatienummer: 555084001.
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2012. [Balans van de Leefomgeving 2012](#).
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2013. (H. Bredenoord, A. van Hinsberg, B. de Knecht & F. Kragt). [QuickScan Hoofdpijnennotitie 'Ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland'](#) Globale toetsing van effectiviteit en doelmatigheid. PBL-publicatienummer: 1101.
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), 2014. [Balans van de Leefomgeving 2014](#). PBL publication nr. 1308.
- Pleijte, M. 2011. Spanningsveld bij het opstellen van beheerplannen voor Natura 2000. <http://edepot.wur.nl/191721>
- Regiebureau Natura 2000, 2009. [Leidraad bepaling significantie](#). Nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet.
- Regiebureau Natura 2000, 2011. [Het fascinerende dossier Natura 2000](#).
- Reinhard, S., R. Nieuwkamer, W. Dijkman, N. Polman & E. Ruijgrok, 2014. [MKBA Engbertsdijksvenen](#). Wageningen, LEI Wageningen UR (University & Research centre), LEI14-009. 38 blz.; 2 fig.; 13 tab.; 35 ref.
- Reinhard, S., R. Nieuwkamer, W. Dijkman, N. Polman & E. Ruijgrok, 2014. [MKBA Wierdense Veld](#). Wageningen, LEI Wageningen UR (University & Research centre), LEI 14-017. 34 blz.; 2 fig.; 11 tab.; 26 ref.
- Rijkswaterstaat, 2011. [Quickscan Natuurwetgeving voor het deltaprogramma IJsselmeergebied](#). Delft, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat, Waterdienst (RWS, WD).
- RLG, 2002. Voorkomen is beter... Advies over soortenbescherming en economische ontwikkeling.
- RLI Council for the Environment and Infrastructure, 2013 Nature's Imperative -Towards a robust nature policy. May 2013 http://www.rli.nl/sites/default/files/natures_imparative_uk_def_0.pdf
- RLI Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur, 2013. [Onbeperkt houdbaar Naar een robuust natuurbeleid](#)
- RoyalHaskoningDHV, 2013. Natura 2000 areas locked? Factors examined in relation to a project or plan realization. Commissioned by Rijkswaterstaat WV, Lelystad [in Dutch: <https://deltaprogramma.pleio.nl/file/download/24225622>]
- Runhaar, H., R. Huisjes & J. Schaminee, 2009. Externe werking Natura 2000-gebieden: een probleem? Toekomstperspectieven van Europese natuur in Nederland. Alterra rapport 1421. <http://edepot.wur.nl/121039>
- Siepel, H., H.F. van Dobben, J.A.M. Janssen, J.H.J Schaminee & G.W.W. Wamelink, 2011. Realiseren van de doelen in Natura 2000-gebieden. Investeren in kwaliteit en vergroten van de flexibiliteit. Alterra-rapport 2232. <http://edepot.wur.nl/211960>
- Siepel, H., E. Weeda & S. van Opstal, 2000. Vergelijking van de soortenbijlagen van de EG-Habitatrichtlijn, de EG-Vogelrichtlijn en de Conventie van Bern met de internationale Rode

- Lijsten. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra-rapport 182. <http://edepot.wur.nl/41329>
- Snethlage, M., B. Delbaere, P. Fernandez, L. García, M. Ferreira & M. Kaandorp, 2012. [Sectoral Experience with Natura 2000](#). ECNC Group, Tilburg / Leiden. 138 p.
  - Soest, J.P. van & M.J. Blom, 2003. Natuur is economie! Kluwer.
  - Spelregels EHS, 2007. Ministeries van LNV en VROM en de provincies; [beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS](#) - een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies.
  - Teesings, N (red.), 2013. [De toekomst van het milieurecht: eenvoudig beter?](#)
  - Veen, M. van & I. Bouwma, 2007. [Perspectieven voor de Vogel- en Habitatrichtlijn in Nederland](#). Milieu- en Natuurplanbureau i.s.m. Wageningen Universiteit. MNP publicatie nummer 500409001
  - Veen, M.P. van, M.E. Sanders & M.E.A. Broekmeyer, 2011. [Ecologische effectiviteit van natuurwetgeving](#). PBL-publicatienummer 555084002. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag.
  - Verschuuren, Van Wijnen & Braat, 2002. Juridisering van besluitvorming over natuur en landschap als gevolg van de EG-richtlijnen. Planbureaustudie nr. 5. <http://edepot.wur.nl/18386>
  - Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenborg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R, 2013. [Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn](#). Onderzoek in het kader van de verplichtingen van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Sovon-rapport 2013/15. Sovon, Nijmegen.
  - Vogelaar, E., 2010. [Ecologie vs. economie? Flexibele oplossingen](#) binnen het Natura 2000-beleid. Afstudeerscriptie iov Natuurmonumenten.
  - VROM (2003). [Handboek implementatie milieubeleid EU in Nederland](#). Ministerie van VROM.
  - Wamelink et al., 2013. Considerable environmental bottlenecks for species listed in the Habitats and Birds Directives in the Netherlands. In: Biological Conservation. Volume 165, September 2013, Pages 43–53. <http://edepot.wur.nl/264124>
  - Wijmen van et al., 2011. [Borging, beweging en betrokkenheid](#). Adviesgroep Natuur: Uitgangspunten en instrumentatie nieuwe Omgevingswet.
  - Wingerden, W.K.R.E. van; Dam, R.I. van; Sluis, T. van der; Schmitz, P.; Kuipers, H. & Kuindersma, W., 2005. Natura2000 grensgebieden; ecologische kansen en grensoverschrijdende samenwerking in Natura2000 grensgebieden. Alterra-rapport 1061. <http://edepot.wur.nl/138021>
  - Woldendorp. H.E., 2009. Dynamische natuur in een statische rechtsorde. In: Tijdschrift voor Milieu en Recht 36(3):134-143.

Methods for reporting

- Janssen, J.A.M., E.J. Weeda, P. Schippers, R.J. Bijlsma, J.H.J. Schaminée, G.H.P. Arts, C.M. Deerenberg, O.G. Bos & R.G. Jak (2014). Habitattypen in Natura 2000-gebieden. Beoordeling van oppervlakte, representativiteit en behoudsstatus in de Standard Data Forms (SDFs). Wageningen, Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. WOt-technical report 8. 196 blz.; 2 tab.; 33 ref.; 1 Bijlage.
- Knegt, B. de, T. van der Meij, S. Hennekens, J.A.M. Janssen & G.W.W. Wamelink (2014). Status en trend van structuur- en functiekenmerken van Natura 2000-habitattypen op basis van het Landelijk Meetnet Flora (LMF) en de Landelijke Vegetatie Databank (LVD). Achtergrondrapport voor de Artikel 17-rapportage. Wageningen, Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-technical report 7. 58 blz. 6 fig.; 17 ref.; 3 bijl.
- Ottburg, F.G.W.A. & J.A.M. Janssen (2014). Habitatrichtlijnsoorten in Natura 2000-gebieden. Beoordeling van populatie, leefgebied en isolatie in de Standard Data Forms (SDFs). Wageningen, Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. WOt-technical report 9, 106 blz; 6 tab.; 63 ref.
- Schmidt, A.M., A. van Kleunen, L. Soldaat & R. Bink (2014). Rapportages op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Evaluatie en aanbevelingen voor de komende rapportageperiode 2013-2018. WOt-technical report 19. WOT Natuur & Milieu - Wageningen UR, Wageningen (in druk)